

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

... gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

... se ne sprejemajo.

Za oznaka se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede popoludne.

Štev. 33.

V Mariboru, dne 18. avgusta 1904.

Tečaj XXXVIII.

Pismo iz Slovaškega.

Orlovo, dne 7. avgusta 1904.

Še je pravzaprav ni, te celjske slovenske gimnazije, pa je že vendar veliko storila za slovensko ime. Saj nas še Dunajčani niso poznali, ki pridejo vendar v dotiko z vsemi avstrijskimi narodi. Ko je pa bila celjska gimnazija na dnevnem redu, se je ves svet začel popraševati: »Kdo pa so ti Slovenci?« — In zdaj, ko bivam v tujini, se mi neštivilokrat pripeti, ko povem, da sem Slovenec, da dobim odgovor: »O, Celjan! Kako je kaj s celjsko gimnazijo?« — Pri tem odgovoru spreleti neslovenskega druga strah in groza, kakor nekdanj pri imenu celjskih grofov. V slovenskem drugu pa se vzbudi ponos na ta žilav krepek slovenski narod, ki se bori za svoje pravice, kakor so se odlikovali nekdanj v vojski celjski grofje.

Tako se mi je zgodilo tudi po noči od 5. do 6. avgusta, ko sem dremal v vlaku, ki me je peljal od Požuna naprej na Slovaško. Naenkrat stopi v voz mlad gospod, ki pozdravi madjarski. Ker je govoril prijazno, ga nisem zavrnil z madjarskim joregeltom (dobro jutro) — bilo je namreč že jutro — ampak sem mu odzdravil v nemščini, da bi takoj vedel, skom imam opraviti. Gospodič je namreč nato takoj odgovoril v gladki nemščini, ter se predstavil z »Dr. J...cky, odvetniški kandidat«. Ime je bilo slovaško; toda raditega še na Ogrskem človek dolgo ni Slovan. Ko mu pa povem, da sem jaz Slovenec, mi tudi on izpove, da je Slovak, ter takoj začne s »celjsko gimnazijo«.

Mene so seveda bolj zanimale razmere na Ogrskem. »Ali se bodo vzdržali nemadjarški narodi?« Nato je težko odgovoriti. Res je, da nemški živelj na Ogrskem gre nazaj kljub temu, da je še dosti nemških političnih listov. Nekdanj nemška mesta, kakor Požun, so danes popolnoma madjarska. Po mestih se Nemci pomadjarijo, po kmetih pa poslovanijo. Po krvi grede tudi Madjari nazaj, zlasti kalvinci, dočim Slovani po krvi napredujejo. Toda po jeziku Madjari zelo napredujejo vsled šol in političnega nasilstva. Najslabše se godi Rusinom. Košut je imenoval Rusine »gens fidelissima« (najzvestejši narod, za Madjere seveda), dr. J...cky je pa rekel »gens stultissima« (najbolj neumen narod). Še zdaj bojda poljubujejo zemljo pred nekdanjim zemljiščnim gospodom, od katerih zdaj niso več odvisni, ter pred židovom, ki jih ima zdaj v krempljih. Za Rusine kot narod se ne briga skoro nihče. Najhujše je pa to, da so tudi duhovniki že večinoma madjaroni. Tako Rusinov, ki imajo kot unijati slovensko bogoslužje, tudi to ne bo rešilo. Saj njih duhovniki le z mrzno čitajo sv. mašo v slovenskem jeziku ter zahtevajo namesto staroslovaščine, katere bojda ljudstvo itak ne razume, madjarsčino. Pred leti so poslali ti rusinski duhovniki spomenico v Rim, naj se jim dovoli madjarsčina kot obredni jezik. Dozdaj se jim še seveda ni dovolilo. Toda veliko duhovnikov se za to ne briga ter bere že v madjarsčini sv. mašo. Ubogo rusinsko ljudstvo izsesa od židov do mozga se v najnovejšem času v velikem številu izseljuje v Ameriko. Brez izobrazbe, kajti v madjarskih šolah se drugega

ne učijo ko madjarsčino, pa še to porabijo, ko izstopijo iz šole, brez vodstva posvetne in duhovne gospode čaka rusinski narod na Ogrskem v bedi in lakoti svoje narodne smrtne obsodbe, če ga ne reši kako izvanredno občno gibanje na Ogrskem, ki bi vzbudilo tudi njega iz smrtnega narodnega spanja.

Nekoliko boljše se godi Slovakom. Ti še imajo vsaj večinoma duhovnike, ki jim pridigujejo slovaški ter učijo slovaški katekizem proti volji vlade. Rekel mi je pred kratkim neki sicer razumen mož, katerega stariši so bili Nemci, on je »Madjar«, da se slovaški narodi ne bodo pomadjarili, ker ima vsaka verska občina lahko svojo versko šolo, kjer se lahko uči slovaški. V teoriji je to mogoče, toda v praksi je zopet to celo drugače. Včeraj sem bil v Podgradu ter videl tam madjarski napis: Rimsko-katoliška ljudska šola. Vprašam g. župnika, kak je učni jezik, ter dobim odgovor: madjarski. Na opombo, da bi v tej verski šoli lahko bila slovaščina učni jezik, pa mi reče: »Seveda bi bila lahko, ko bi občina mogla plačevati učitelja; toda ljudje so ubogi, zato dobiva učitelj podporo od vlade. Zato pa ima vlada pravico nastavljanja svojega nadzornika, ki zahteva, da se v šoli ne sme čuti slovaška beseda. Komaj sem si izvojeval to pravico, da smem učiti veronauk slovaški. Vse drugo je madjarski.«

Tako si Slovaki v podobi dače morajo plačevati madjarske šole, ki jim ne prinašajo skoro nikake koristi. Blebetati za učiteljem se bojda naučijo nekaj. Toda ko jih človek vpraša kaj v madjarsčini o rečeh, ki se jih niso ravno nablebetali v šoli, si ne vedo po-

Listek.

Kristus ali Luter.

(Pripoved. Iz hrvatskega prevel I. V. Starogorski.)

I.

Gosti oblaki so prevlekli nebo. Krog njih je šumel veter in jih preganjal po neizmerni praznoti. Veter in dež je bičal grmovje, ki se je širilo nad potokom, naraslim vsled obilega deževja. In potok, kakor bi zbesnel, je drl čez obali in peneč se trgal seboj vse, kar se mu je vstavljalo.

Pod velikim dežnikom je urno korakal Luka, sluga pri Mekuliču. Urno je korakal po ozki stezi, kjer je voda drla. Vedno bolj pospeši korake, da se čim prej umakne hudemu vremenu. Z veselimi očmi je gledal izpod dežnika. Naenkrat se vstavi pri kapelici.

»Skoro čudno«, reče glasno, »vendar bi skoraj rekel, da je notri nov kip svetnika.«

»Ne norčuj se iz svetnikov«, oglasi se svež devotkin glas iz kapelice. »Smel bi se srečen imenovati, če bi ti svetnik hotel pomagati.«

»Mogoče, da govoriš prav«, reče Luka, »a meni se zdi, da ti nimaš dežnika in si zato ubežala v kapelico. Temu se pa lahko

opomore, ker je moj dovolj velik in naju oba varuje.«

»Imam ga, pa veter mi ga je strl«, reče dekle in pokaže mladeniču lep, prelomljen dežnik. Pri tem pogleda, ali bo skoro nehalo liti.

Pa na to ni bilo misliti. Nebo je bilo črno, kakor gavranovo perje.

»No, ne obotavljaj se in pojdi pod dežnik«, vabi jo mladenič, »ker prej ko prideš domov, si mokra do kože in to lahko zdravju škoduje.«

»Dobro«, reče Rožica in stopi pod dežnik. »Pa pojdiva!«

Skoraj pol ure sta šla, ko prideta do majhne hišice kraj hriba. To je bila hiša »na kamenu«, kakor se jo navadno imenovali.

»Sedaj lepa hvala. Radi mene moraš hoditi po daljnem potu«, reče Roža.

»In sebi na ljubo«, reče on. »Z Bogom Rožica.«

»Z Bogom Luka«, reče deklica in odpre vrata.

»Tako pozno«, se oglasi starica na širokem stoliču. »Obe kravi ste še zunaj in kokoši so na dežju.«

»Vse bo kmalu v redu, draga teta«, reče Roža in si obleče suha krila. Takoj gre v hlev, nahrani živino in spravi kokoši, katerim je bilo perje od dežja napihnjeno.

Ni se videlo, da bi spala Roža pri svoji teti na svilnati postelji, a vendar je bila vesela.

Teta je bila bolehalna, a zraven tega že od narave mrka in godrnjava.

»Ne bo dolgo«, je govoril Luka, ko je navadno po večerji prišel, da se razgovori kaj z Rožico. »Bojim se, ne bo dolgo.«

Rožici pa se je stiskalo srce. Teta je bila vendar dobra z njo, siroto.

In Luka se ni varal. Po nekotikih nedeljah umre teta, a Rožica je podedovala hišico.

II.

»V zakonski stan želita stopiti: Ženin Luka Šarlija, katolik, polnoleten, sluga pri Mekuliču, samskega stanu; Nevesta Roža Račinova, katoličanka, proglašena za polnoletno, posestnica hiše na »kamenu«, samskega stanu. Oklicana danes prvokrat.«

Tako je čital gospod župnik s prižnice svojim vernikom. Nobene zapreke ni bilo od nobene strani in po treh nedeljah je bila vesela poroka.

Ni bila težka stvar obdelovati in upravljati malo posestvice, in zato je Luka delal tudi drugod in včasih še mu je pomagala Roža. Pa pozneje mu ni mogla več pomagati, ker je bilo doma dovolj posla. Dobri Bog

magati. In pri taki izobrazbi bi se naj vladalo ljudstvo samo sebe, namreč po županih, po poslancih itd.? Pri zadnjih državnozbornih volitvah je v tem kraju kandidiral tudi kandidat katoliške ljudske stranke, svojega slovaškega kandidata seveda ne znajo in ne upajo postaviti. Toda v Podgradu so volili vsi vladne-liberalno, ker je učitelj tako hotel ter trgovec Kohn — žid. Trgovski židje in učitelji so glavni madjarizatorji. Na pokopališču so še povsod slovaški napisi, le učitelj je dal svojima otrokoma madjarski napis.

Od madjarske katoliške ljudske stranke sicer Slovaki tudi nimajo pričakovati izdatne pomoči, k večjemu v socialnem oziru, če bi še res bila ljudska stranka, kar pa še zdaj ni. Vendar so nekateri Slovaki volili za tega kandidata, tudi dr. J...cky, dasi slovaški protestant, je agitiral za njega. Slovak je pač tudi veren narod, kajti pravili so po nekaterih krajih, kjer je ponujal liberalni kandidat po 20 gl. za glas: »Krista Pana (Gospoda) ne prodam.«

Nekaj samozavesti še je v slovaškem narodu, dasi še ima toliko suženjske pohlevnosti. Že njih pozdrav, zlasti če povejo madjarski, je nekako stokanje. Če pa malo lepše oblečena oseba koga nagovori, pa že jeclja: »Hvala za ponižanje, da ste imeli mišost me nagovoriti!«

Zlasti pa so zdaj ti Slovaki silno nobiti, ker vlada tudi tukaj strašna suša. Že tri mesece ni deževalo. K temu pa še je vas Orlova skoro celo pogorela. Edina tolažba še jim je reka Vag, ki napaja njih in njihovo živino, da se še držijo po koncu.

Toda ravnokar je začel bobneti grom in rahel dežek je začel prati zaprašeno listje po drevju. Morebiti pa se nebo vendarle usmili te vsušene zemlje ter osužnjene na njej slovaškega naroda...

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

Kakor smo poročali, prodirajo Japonci od treh strani proti Rusom. Zadnji čas pa so ustavili prodiranje južne armade, ter prodirajo samo z ostalima armadama. Na ta način hočejo zvabiti Ruse proti jugu, da bi jih proti severu zajeli.

Pri Ančancanu pričakujejo Rusi Okuovega napada. Japonci stavijo 60 km. od Mukdera in 40 km. od Santaja 8 mostov čez Pejciyo. Japonci so poizkušali s pomočjo Hunhuzov razstreliti železniški most pri

Mukdenu. Hunhuzi se pritožujejo, da Japonci zelo slabo plačujejo.

Angleški list »Standard« poroča iz Sangaja, da namerava Kuropatkin zbrati pri Ljaojanu močne čete, da prepreči Kurokijev poizkus, stvoriti zvezo z Mukdenom. Rusi baje hočejo braniti svoje postojanke severno od Hantova ob cesti proti Mukdenu. Tudi nameravajo napasti japonsko desno krilo. Japonsko desno krilo stoji v smeri proti Aupinu, kjer so močne ruske čete. V sredini in na levem krilu se od 31. julija ni nič izpremenilo. Poroča se, da se Rusi počasi umikajo in sicer okoli levega krila, ker se boje, da jim ne bi prišli Japonci za hrbet. Rusi se pridno utrjujejo in nastavljajo baterije pri Jančulinu.

Najnovejša poročila pa poročajo, da je oddala južna japonska armada več polkov oblegajoči armadi pri Port Arturju. S tega se sprevidi, da so jih Rusi precej pobili, ker že rabijo pomoč.

Seveda so poročila angleških listov nezanesljiva. Ne ve se, ali se bodo res ustavili Rusi pri Mukdenu ali se bodo še dalje umikali. Govori se tudi, da marsira drzni general Linjevič s 60 000 ruskih vojakov iz Vladivostoka proti japonski armadi, nahajajoči se na vztočni strani Mandžurije. Ta vest ni še sicer uradno potrjena, ali že misel, da bi se znala vendarle uresničiti, napolnjuje Japonce z velikim strahom.

Na morju.

Na Japonskem vlada zadnje dni velikanski strah. Port Arturško brodovje je namreč udrl z luke, premagalo nekatere japonske ladije, ki so stražile vhod v Port Artur, ter zbežalo na morje, da se združijo z vladivostoškim brodovjem. Zasledovalo jih je sicer japonsko brodovje, toda sumi se, da je večina ladij srečno ušla. Oklopnica »Cezarevič« je bila v boju precej poškodovana. Ker so izprevideli, da ne more priti v Vladivostok, so se peljali v nemško luko Kiaočan. Mornarji na »Cezareviču« poročajo, da je pri tem pomorskem boju bil ubit admiral Witthöft in trije častniki, potem osem častnikov ranjenih, med temi kapitan »Cezareviča« Ivanov. Kaj se je z drugimi ladjami zgodilo, se ne ve.

Po mednarodnem pravu sme ostati bojna ladija kake bojujoče se države samo 24 ur v nepristranski luki. Ker je pa bil »Cezarevič« močno poškodovan, zato ni mogel zapustiti v tako kratkem času luke in je bil na povelje nemškega guvernerja razorožen. Ladija ostane v luki, dokler traja vojna in se bo potem vrnila Rusiji.

Japonci so pa že prerokovali, da dob' vse brodovje v Port Arturju v svoje roke. Torej jim je to veselje odplavalo v resnici — po vodi.

Japonci — roparji.

Torpedovka »Rešiteljny« je bila odpisana iz Port Arturja z važnimi brzozavkami generala Štešeljna na carja, z nalogo, da mora te na vsak način oddati. Dospela je v nepristranski kitajski pristan Čifu, kjer je resila svojo nalogo. Ker ni zapustila v 24 urah pristanišča, je bila razorožena. V noči od 11. na 12. pa so priplule v luko tri japonske bojne ladije ter napadle proti mednarodnemu pravu razoroženo torpedovko. Moštvo se je nekaj časa branilo, ko je pa videlo, da nič ne pomaga, je poskakalo v morje ter se rešilo na suho. Japonci so pa odpeljali torpedovko iz luke, čeravno je ugovarjala kitajska oblast. Polastiti se razorožene ladije v nepristranski luki je — rop!

Port Artur.

Po hudih bojih se je posrečilo Japoncem vzeti Volčjo goro. Tam so postavili velike topove, od koder že od 5. t. mes. streljajo neprenehoma v trdnjavo.

Kakor pripovedujejo ruski častniki, ki so prišli na ubeglih ladjah s Port Arturja, japonske granate kar dežujejo v mesto. Vkljub temu so ostale prodajalnice v mestu zaprte le prva dva dni, a tretji dan je bil promet v mestu že reden. Rusi so z bajoneti napadajoče Japonce odbili na celi črti. Japonske izgube so bile ogromne. Mal požar v mestu so kmalu pogasili. Kapitan lajje »Rešiteljny« izjavlja, da Japonci ne bodo zavzeli nikdar mesta. Okolica je posejana z japonskimi mrličji, a ruske izgube so bile majhne. Pred tremi dnevi so Japonci napadli vso glavno črto utrd. Japonska pehota se je navalila neustrašeno z bajoneti. Rusi so se branili ter uničili cele polke. V torek so Rusi nenadoma napadli Takušan. Lezli so po skalah in ob gori. Porazili so japonske prednje straže in pričeli nadaljni boj. Ruski napad je podpirala mornarica. Končno so Rusi zavzeli Takušan. Klanje je bilo grozno. Pred Port Arturjem je 100.000 Japoncev, z dobivajo vedno pomoč. Topovi grome po noči in po dnevi. Požarna bramba v Port Arturju je vedno v službi, da uduši ogenj, ki ga povzročajo japonske granate. Nevojaško prebivalstvo je že skoraj vse zapustilo mesto.

njima je daroval dete, malega Pavla, ki je kričal in plakal, če ni videl matere.

Nekega dne pride v hišo debelo zapečateno pismo, na katerem je bilo prilepljenih števila tujih poštних znamk.

»Odkod?« se čudita mož in žena ter pogledujeta zavitek na vse strani. »Mogoče je le za naju, ker je napisan pravi naslov: Luka Šarlija.«

V celi okolici ni nobenega, ki bi se tako imenoval, ker so mu stariši že davno pomrli, a samo očetov brat je odšel nekam daleč, a ni znal kam.

»Odpriva ga v Božjem imenu; upam, da ni v njem nič hudega.«

Roža se vstopi za moža in gleda čez ramena v pismo, ko ga je Luka odpiral. Oba čitata ter pomagata drug drugemu pri tem poslu. Pismo se je glasilo:

»Moja dolžnost je, da Vam javim, da se je brat Vašega očeta, Ivan Šarlija, trgovec v Louisiani preselil v večnost in Vam, kot jedinemu svojemu dediču v oporoki zapustil vse svoje imetje. Prosim Vas, da mi čim prej naznanite, kako boste sprejeli dedščino. Ali pridete sami sem, ali mi daste oblast, da prodam hišo in zemljišče, a Vam pošljem denarje. Najbolje bi

bilo, da se sami lotite gospodarstva na posestvu.

Josip Vlašič, odvetnik.

Ko je Luka prebral pismo in ga prav razumel, je objel svojo ženo.

»Sedaj se nama ni treba ubijati in skrbeti. Otrok bo imel dovolj, da se pošteno preživi. Prodala bova tukaj vse in se preselila tja. Mnogo jih je našlo tam srečo in jaz sem slišal, da se marljive roke tam mnogo bolje plačujejo, kakor tu. Videla boš, da obogativa.«

»Dobro bi bilo«, reče Roža, »da bi to bilo blizu. Ali kaj hočeva v tujini in še daleč prek morja?«

»Prav praviš«, reče Luka. »Ali tudi tam je Bog, ki bo skrbel za naju, kakor tukaj.« Mlada žena vzdihne in se nasmehlja. »Pa bodi po tvojem. Že mora biti tako Božja volja, drugače bi ne dobila pisma.«

Nekaj mesecev po tem je bila mala rod-bina, oče, mati in dete na ladji, ki je plula proti Ameriki. Vedno bolj in bolj se je gubila suha zemlja in ogromna površina vode se je širila čim bolj. Mati je privijala dete tesneje k sebi in skozi solze se smehljala očetu, ki ju je ljubeznjivo gledal.

Srečno se pripeljejo v Ameriko in stopijo na kopno. Tu sedejo na vlak, kateri je

pripelje v St. Louis. Tam poiščejo odvetnika, ki je imel oporoko.

On, rodом Hrvat, jima pomaga s svetom in delom. Ob Zdravi Mariji prideta v novo domovje, blizu kojega je tekkel potočič, spominjaje ju domovine. Veter je pihljaj in se igral s cveticami, kot bi jima naznanjal boljše bodočnost.

Stara služabnica otvori vrata hiše in reče, da je bila gospodinja pokojnika in da je ostala tu, da hiša ne ostane sama.

III.

Našima znancema teko leta naglo naprej, posebno ker ju je dete zabavalo. Deček je bil tako nežen in priden, da sta ga vedno rajši imela.

Tako je zrastel Pavel za šolo. Moral je popustiti igranje z drugimi otroci in sedeti v šoli. A tudi tu je bil dober. Učil se je pridno in bil prvi v šoli.

»Mamica, jaz se hočem mnogo učiti, da bom veliko zaslužil, pa bomo živeli vsi skupaj srečno«, je večkrat govoril materi.

»Da, da«, odgovori dobra mamica. »Dobri Bog bo vse obrnil nam na dobro.« Po dovršeni ljudski šoli je šel v gimnazijo na veliko radost roditeljev.

(Dalje sledi.)

Politični ogled.

Ruski prestolonaslednik. Dne 12. t. m. je porodila ruska carinja Aleksandra Feodorovna princa, ki bo poklican zasesti prestol velikanskega ruskega cesarstva. Dozdaj je bil prestolonaslednik brat carja Nikolaja II., veliki knez Mihael Aleksandrovič, ker ni imel car nobenega sina, ampak samo štiri hčerke in sicer Olga, rojena l. 1895, Tatjana, rojena l. 1897, Marija, rojena l. 1897, in Anastazija, rojena l. 1901. Novo rojenemu prestolonasledniku bo ime Aleksis. Car je v 36. letu, carinja v 32. letu ter sta omožena od l. 1894. Po celem Ruskem je zavladalo vsled tega nepopisno veselje in navdušenje. Ko se je raznesla po Petrogradu vest, da je carica porodila, je vse letelo ven na prosto, da posluša, koliko strelav se bo oddalo. Ko je padel 101 strel, razobesile so se po celem mestu narodne zastave in zvečer je bilo mesto razsvetljeno. Tudi mi Slovenci častitamo ruski vladarski hiši k temu veselemu dogodku. Saj je Ruska največja slovanska država in takorekoč prvoboriteljica za slovansko bodočnost.

Kronanje srbskega kralja Peter I, ki je zasedel lansko leto po umorjenju kralja Aleksandra srbski prestol, se bo vršilo dne 21. septembra v Belemgradu, maziljenje pa pozneje v Čiči. Zaradi slabe letine in z ozirom na bratsko državo Rusijo, ki je zapletena v vojno, se bo vršila slavnost v skromnih mejah brez potratnosti in sijaja.

Waldeck-Rousseau. V Parizu je umrl v sredo bivši francoski ministerski predsednik Waldeck-Rousseau, katerega je posebno židovstvo nosilo na svojih rokah, ker ni imelo še nikdar na Francoskem takega prijatelja, kakor je bil baš Waldeck-Rousseau. Mož je bil star 58 let ter po poklicu odvetnik.

Dopisi.

Sv. Križ nad Mariborom. (Bikorejska zadruga.) Pri Sv. Križu nad Mariborom se je ustanovila dne 12. t. mes. bikorejska zadruga, po posredovanju g. potov. učit. Jelovška. Zadruga obstoji pod imenom »Zadruga za rejo bikov« pri Sv. Križu nad Mariborom, vpisana zadruga z omejenim poroštvom. Zadruga ima svoj sedež pri Sv. Križu nad Mariborom in obseže vso občino Sv. Križ nad Mariborom, Šober, Sleme in Rožbah, ter ima namen povzdigniti govedorejo s tem, da bi se v zadostnem številu skupno se nakupovali in redili plemenski biki Marijadvorske pasme. Predstojništvo zadruge obstoji iz 6 udov in 3 namestnikov. Izvoljeni so: Alojz Hauptmann kot načelnik, Anton Waldhuber kot namestnik, Filip Galunder, tajnik in blagajnik; kot udi: Jurij Šunko, Alojz Waldhuber, Matija Maček; kot namestniki Miha Mandl, Jožef Maček, Anton Hauptmann. Razsodnja obstoji iz 3 udov in 2 namestnikov. Izvoljeni so: Dr. Radoslav Pipuš, Martin Elsnik, Jakob Strnad, kot udi, Janez Čepe, Jakob Pajtler, kot namestnika. Eden opravični delež znesse 10 K, pristopnina 2 K, letnina za vsako v letni zadružni spisek vpisano kravo ali telico 1 K. Dosedaj je pristopilo 20 udov.

Sv. Benedikt v Slov. gor. (Ustanovna slavnost ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.) To vam je bila res znamenita slavnost v nedeljo, dne 7. avgusta pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, ki se je izvršila najkrasneje. Domače žene in dekleta so se je vdeležile v polnem številu; velika četa vnetih deklet je prihitela od Sv. Antona, kaj lepo je bila zastopana Sv. Ana, Negova in Sv. Trojica, tudi Sv. Lenart, Sv. Ropert, Sv. Barbara, Jarenina, Ptuj, Gornja Radgona in celo daljni Ljutomer so poslali svoje zastopnike in zastopnice. Naše ženstvo je ta dan pokazalo, da ve

ceniti družbo sv. Cirila in Metoda in da hoče tudi prinesiti svoj dar za rešitev slov. mladine.

Med splošnim navdušenjem se prične ob 3. uri na prostoru pred župniščem ustanovni občni zbor. Tamburaši krepko zatamburajo »Lepa naša domovina«, dekliški zbor zapoje »Venček na glavi se«, in nato deklica Matilda Tomažič otvori občni zbor z iskrenim nagovorom, ki ga sklene s sledečimi besedami: Vsak narod brani, kar je njegovega, branimo tudi mi, kar je našega. In najdražje, kar je naše, je naša mladina. Zato pa vam vsem, ki ste počastili današnjo ustanovno slavnost ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, kličem iz dna srca:

Slovenke, Slovenci, pozdravljeni,
Ki danes ste semkaj veseli
Od blizu in daleč prispeli!
Daj Bog, da vam srce vsplamti
Za upanje naše edino:
Za našo slovansko mladino!

Moški zbor kaj lepo zapoje »Na planine«, in sedaj nastopi slavnostna govornica, deklica Amalija Letnik. Sovražniki nas Slovence stiskajo od vseh strani in nas hočejo uničiti. Pred vsem nam hočejo potujčiti naše otroke, zlasti ob mejah in po mestih. Moramo se braniti, braniti moramo naše otroke potujčevanja. V ta namen je bila leta 1885. ustanovljena naša šolska družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ki z ustanovljanjem in vdrževanjem slovenskih šol in otroških vrtecev ob mejah in po mestih brani našo dečo pred potujčevanjem nasproti grabežljivemu delovanju nemškega »šulvereina«. Sedaj šteje 147 podružnic in 8000 udov ter je v 19 letih svojega obstanka nabrala 306.519 goldinarjev za rešitev slov. otrok, kar je za naš mali narod res velika vsota. Lansko leto je v svojih zavodih odgojevala 2500 slov. otrok, ki bi se sicer gotovo izgubili. Še več šol bi rada ustanovila, pa manjka ji denarja, zato je treba, da se vzbudè Slovenke tudi v Slov. goricah. Zato smo ustanovile tukaj žensko podružnico za pet župnij. Komur ni mogoče dati večje svote, ali letnine 2 kroni, vsaj 20 vinarjev pa lahko daruje tudi najrevnejši Slovenec, najubožnejša Slovenka. K naši podružnici naj bi pristopile vse žene in deklice, pa tudi možje in mladeniči in lahko nam bo spraviti skupaj vsako leto vsaj 200 kron za našo družbo:

V povzdigu dušno in za čast naroda
Žrtvujmo združeni za darom dar,
In da še plodnejše uspeva stvar:
Duh vodi svetih nas Ciril-Metoda!

Da so besede govorne iz srca tudi naše pravi odmev v srcih vseh navzočih, je najlepše potrdilo vsprejemanje udov in pobiranje udnine, zakaj kmalu se je pokazalo, da šteje ženska podružnica že 4 ustanovne ude, 30 letnih udov in čez 100 podpornih udov. Vsakdo je hotel kaj darovati; pravo tekmovanje je bilo, kdo bo več daroval! Da, tudi naše žene, naša dekleta že dobro umevajo, da le tisti koristi narodu, ki mu pomaga v dejanju.

Z vsklikom je bil izvoljen sledeči odbor: Roza Dokl, posestnica v Trsteniku, predsednica, Matilda Tomažič, tajnica, Amalija Letnik, glavna blagajničarka, Micika Friš, blagajničarka za Sv. Ano, Trezika Poš za Sv. Trojico, Ana Zimič za Sv. Antona in Apolonija Zemljič za Negovo. Na to je res navdušeno deklamovala Amalija Klobasa »Pesem slovenskih deklet«, dekliški in moški zbor sta še zapela nekaj lepih in končno se je nastopila kot govornica Liza Hanžel od antonjevske dekliške zveze. V krasnem govoru je v nemala zbrane k ljubezni do naroda pa tudi k darežljivosti za družbo sv. Cirila in Metoda. Rekla je med drugim: Pridno, kakor čebelice hočemo nabirati, donasati in zlagati skromne svoje doneske, vsaka po svoji moči. Skušati se hočemo, katera bo drugo prekosila. Vnete za blagor slov. naroda hočemo pustiti na stran vsako nepotrebno in gizdavo obleko, varovati se hočemo nepotrebni izdatkov, da tem več naberemo za

ubogo zapuščeno slov. dečo... Naša ženska podružnica naj pokaže, kaj premorejo dobra, verna slovenska dekleta!

Po skončanem zboru smo šli v šolo, kjer so benediška dekleta petokrat predstavljale ganljivo igro Marijino »Dve materi« tako dovršeno, tako z občutkom, da po posameznih dejanjih skoraj ni hotelo ponehati burno odobrovanje. Predstava je dala podružnici lepo število kronic.

Po igri pa se je na vrtu gostilničarja Jožefa Horvata razvila živahna narodna veselica, ki je tudi popolnoma uspela. Tamburanje in petje domačih pevcev in pevk, potem Andraševčanov je oživljalo mnogoštevilno zbrano. Klobasova Malika je v krasni napitnici pozdravila vse sosede in sosedinje, Genofefa Lebarič iz Ljutomera pa je v čvrstih besedah napila naprednim, za narod tako vnetim benediškim Slovenkam.

Bila je ta slavnost pravi narodni praznik za Benedikt in okolico. Da je bila navdušenost občna, najlepše dokazuje 200 kron, katere smo že ta dan imeli skupaj za družbo sv. Cirila in Metoda in jih je družba že prejela. Nabiranje se nadaljuje in število udov bo prej ko slej gotovo naraslo na več stotin.

Slava našim vnetim mladenkam, našim narodnim ženam! Tako se dela za narod. Sestre Slovenke po drugih krajih, vzbudite se tudi ve k delu za narod, k delu za družbo sv. Cirila in Metoda!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Mladeniški shod v Zagorju. Dne 28. t. m. se vrši mladeniški shod za kozjanski okraj v Zagorju. Predpoldan se udeležijo mladeniči sv. opravila v Zagorju, potem pa odkorakajo skupno na Lesično, kjer se bo vršil mladeniški shod. Kar se natančne določitve tiče, objavimo v prihodnji številki. Mladeniči kozjanskega okraja, na dan in pokazite, da je pri vas doma katoliška-narodna zavednost. Skrbite, da bo i pri Vas shod veličasten, kakor so bili vsi dosedajni mladeniški shodi na Slov. Štajerskem.

S šole. V pokoj je stopil g. Luka Kožuh, nadučitelj pri Sv. Martinu ob Paki, kjer je služboval celih 23 let.

S pošte. Med Ribnico in Brezjem ob kor. žel. vozi od 16. t. m. vsak dan pošta. — Skušnjo za brzojavno službo so naredili: Karl Herman za Gornji Polskavi, Gabrijela Hočevar v Gomilskem in Franciska Vrbnjak pri Sv. Miklavžu pri Ormožu.

Volitev v mariborskem okraju. V drugih okrajih imajo Slovenci že povsod svojega kandidata za deželni zbor ter lahko razvijajo potrebno agitacijo. V mariborskem okraju se do danes nimamo kandidata in nihče ne ve, za koga bi naj agitiral in do koga se mu je v agitacijskih zadevah obračati. Vsled tega je vse mrtvo in zaspano, saj ne vemo, kako in kaj bo. Zadnji četrtek je bil sicer nekaj zaupen shod v Mariboru, ki pa ničesar ni sklenil, ker ni bil pravilno sklican. Kaj bo sedaj, ne vemo. V Mariboru so razpoloženi volilni zapiski, a nihče se od slovenske strani ne pobriga za nje. Skrbeti bi trebalo, da bi posebno v mariborskem okraju bilo število slovenskih volilcev odlično, a če se bo tako delalo, bo ravno nasprotno. Mi pozivljamo g. poslanca Fr. Robiča, kateremu se je poverila skrb za volilno in agitacijsko delo v mariborskem okraju, da kmalu kaj ukrene v zadevi volitve, kajti čas je že najskrajnejši za to! V delu je rešitev!

Mariborske novice. Hlapec Maks Čuček, doma pri Sv. Andražu blizu Ptuja, je ukradel hlapcu Janezu Šlauc iz Kovčeka 45 K.

Zamenjal je tudi svoje raztrgane čevlje z novimi, ki so stali pri kovčeku. Ker je pa bil tako nepreviden, da je pustil svoje čevlje tam, kjer je kradel, so na čevljih takoj spoznali tata, ki je pa medtem zginil iz Maribora. — Jesenska dirka bo v Mariboru dne 11. septembra. Oglasiti se je do 1. septembra. — Minolo nedeljo in na praznik Marije vnebovzjetja, v ponedeljek, je bilo mnogo romarjev pri Materi Milosti v Mariboru iz Premurskega. — V kleti žganjarne Strohbacha se je vnel večeraj okoli dveh popoldne spirit. Požarna bramba je prihitela takoj na lice mesta ter pogasila ogenj, da se niso užgali drugi sodi napeljnjeni z žganjem in likerji. Ako bi se bilo to zgodilo, bila bi velika nesreča neizogibna. Eden požarnih brambovcev se je na roki precej poškodoval.

Pred mariborsko porotno sodišče, ki prične svoje zasedanje 12. sept. pridejo: Vincencij Gregorič radi uboja, Anton Kosar radi požiga, Franc Harc, Ljudmila Dietrich, Ana Harc radi posilstva, zapeljevanja, goljufije in umora.

Brestenica pri Mariboru. V Brestenskem potoku sta lovila brez dovoljenja postrvi tesar Rojnik in kočar Verdonik. Zaradi tega sta stala pred sodnikom, ki jima je prisodil vsakemu 14 dni in vsakemu še povrh po dva dni post, ko ne bosta dobila postrvi.

Nesreče. Dne 10. avgusta t. l. proti poldan je strela vabila kmeta Martina Durnik p. d. Svinšek v Trbovljah. Peljal je voz detelje in bil že blizu hiše, kar se v črni megli zasveti, zagromi in voznik je ležal mrtev. Rajni je bil star 37 let, od 8. svečana t. l. oženjen, poročen v Konjicah od strica svoje žene. Bog bodi vsmiljen njegovi duši. Strela je ubila tudi enega vola. — Pri Brežicah je povozil vlak 50 letnega kmeta Jožefa Cvetko, ki se je sam vrgel pod vlak. Raztrgalo ga je na drobne kosce. — Sedemdesetletni prevzičkar Martin Pinterič iz Bizeljskega je gnal dne 10. t. m. kravo, katere ni prodal na sejmu v Brežicah, proti domu. Med potom je postala krava divja ter je podrla starčeka na tla. Pri tem je dobil take poškodbe, da je čez nekaj ur umrl. — V torek, dne 9. avgusta našli so pri Sv. Marjeti ob Pesnici na travniku posestnika Jožefa Grušovnik, prevrnjen voz z dvema konjema, voznik je ležal pod vozom — mrtev. Ponesrečenec je 20 letni Alojz Vaupotič, kmetski sin iz Radenc. Kakor se je nesreča pripetila, se za gotovo ne ve, kajti tisti, ki bi mogel to pojasniti, umolknil je za vselej. Sodi se pa, da je ponesrečenec bržčas na vozu zaspal, voz je prišel raz cesto in se prevrnil, in pri nesrečnem padcu čez precej visoki rob našel je imenovani mladenič zgodnjo smrt. Tudi eden konj je kmalu na to, ko so ga našli, poginil. Ubogi mladenič pač ni slutil, ko je zdrav odhajal od doma, da ga ne bo nikdar več videl, in da mu bodo daleč od doma zapeli v kratkem času zvonovi slovo k večnemu počitku. Bil je namreč pokopan na tukajšnjem pokopališču v četrtek, dne 11. avgusta. Pozor vozniku! kajti nesreča nikdar ne miruje, in ura smrti je neznana.

Ogenj. V Velikem Janževem vrhu pri Radgoni je udarilo dne 9. t. m. okoli polnoči v poslopje Franca Šingovič. Leseno, s slamo krito poslopje je pogorelo do tal. — V hlevu hotela »Stiria« v Dobni pri Celju je začelo goreti dne 9. t. m. K sreči so ogenj hitro pogasili, sicer bi bil nastal velik požar, ker je na hlevu okoli 200 stotov sena. — Pri Sv. Urbanu nad Ptujem je zgorelo dne 6. t. m. viničarsko poslopje Janeza Osojnik iz Plačarovec. Zažgal je otrok. — Na jednaki način je nastal ogenj v Podvincih, kjer so zgorela štiri poslopja. Posestniku Rešp je vse zgorelo. — Velikanski požar je uničil dne 13. t. mes. zvečer hišo in gospodarsko poslopje Jožefa Juš v Nadoli pri Rogatecu. Požar so povzročili otroci, ki so šli na seno spat. Svetili so si s svetilko, ki se je prevrgla, in vžgala seno. V trenutku so bili otroci obdani od gorečega sena. Mati je takoj letela na podstrešje po otroke, katere

je sicer rešila toda se pri tem močno opekla. Mož je med tem rešil živino. Ker je bilo vse suho in napolnjeno s poljskimi pridelki, ni bilo misliti na gašenje. Zgorelo je vse do tal.

Umrla je dne 3. t. m. v Lokah, občine Trbovlje, priljubljena, narodna soproga posestnika Flisa, po domače Volaj, v 38. letu. — Dne 8. t. m. je umrl v Mrčniseli pri Koprivnici Mihael Zvonar, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 25 let. Rajni je bil pošten mladenič, vrl slovenski narodnjak ter tudi naročnik »Slov. Gospod.« Sveti mu večna luč! — Na Nemškem je umrl Matija Košir, doma v Koretnem pri Laškem. — V Radečah pri Zidanemmostu je umrl gostilničar gosp. Franc Završnik. N. v m. p.! — V graščini Mirazan pri Petrovčah je umrl dne t. m. Franc Julij Fridrih, bivši tovarnar in lastnik premogokopa v Lebojah in Zabukovcih, v 77 letu. — Dne 14. t. m. je umrla v Zrečah gospa Lujiza Dobnik, roj. Rušnik po dolgi, mučni bolezni.

Letošnja suša. Osrednji odbor za varstvo kmetijskih teženj je sklenil z ozirom na pomankanje, ki preti vsled letošnje slabe letine našemu kmetu, da država in dežela priskočita kmetom pravočasno na pomoč, da se v veliki meri odpšejo davki in da se poskrbi uvoz vseh pridelkov, ki so kmetom potrebni, a jih letos primanjkuje. Vlada je prepovedala izvažati krmo iz Avstrije. S tem bo pomagano kmetom, ki vsled suše niso dobili krme, da dobijo krmo in da cene krmi ne bodo mogle preveč poskočiti.

Celjske novice. Umrl je posestnik hotela in mesarski mojster g. Anton Skoberne. — Tudi v Celju si hoče peščica protestantov postaviti svojo cerkev seveda s pomočjo denarja, katerega dobivajo z Nemčije. K položiti ustavnega kamena pridejo pastori od vseh krajev, eden celo iz Nemčije.

Celjske porotne obravnave se pričnejo dne 12. septembra t. l. Izrečani so sledeči glavni porotniki: Jožef Janežič, velepos. v Stari vasi, Jožef Franc, gostilničar v Štoreh, Jakob Vorinc, posestnik v Vojniku, Jožef Delakorda, obrtnik v Št. Janžu, Blaž Šmarčan, pek v Celju, Marko Kroflič, obč. predstojnik v Černovem, Ant. Šuk, gostilničar v Slovenjgradu, Anton Klaužer, posestnik v Brežicah, Ignac Brezinšek, gostilničar v Rogatecu, Luka Putan, trgovec v Celju, Franc Korun, trgovec v Št. Petru v Sav. dol., Jožef Vrečer, gostilničar v Vojniku, Martin Bincl, posestnik v Trnovljah, Ivan Dvornik, posest. v Družmirjah, Jakob Pečolar, posestnik v Legnu, Friderik Kolb, sedlar v Brežicah, Janez Šarner, posestnik v Legnu, Iv. Cajner, posest. v Lukni vasi, Matija Škorjanec, posest. v Doberlečih, Karol Rezar, posest. v Kresnikah, Jan. Kramer, velepos. v Slovenjgradu, Ludevit Smolej, trgovec v Sevnici, Jožef Rezar, posestnik v Trnovljah, dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah, Karol Herman, trgovec v Laškem, Andrej Hudovernik, posestnik v Velenju, Karol Terzan, posest. v Petrovčah, Ed. Kukec, ravnatelj pivovarne v Laškem, Ivan Goričnik, posestnik v Rečički vasi, Ignac Kaš, sedlar v Vojniku, Karol Kostomaj, gostilničar v Štoreh, Ign. Fludernik, gostilničar v Ljubnem, Karol Petriček, sladčičar v Celju, Ivan Vidmar, trgovec v Kapeli, Franc Vršec, ces. kr. notar v Sevnici in Martin Vrečko, posestnik pri Vojniku; kot namestniki porotnikov: Ivan Kos, trgovec v Celju, Viktor Nasko, hišni posestnik v Celju, Herman Kincel, trgovec v Št. Juriju ob juž. žel., Ant. Čanč, hišni posestnik v Celju, dr. H. Jabornegg, odvetnik v Celju, Anton Napotnik, gostilničar v Št. Juriju ob juž. želez., Ivan Sager, hišni posestnik v Celju in Ivan Dobovišek, gostilničar v Št. Juriju ob juž. žel.

Požarna bramba se snuje na Polzei. Zelo hvalevredna in človekoljubna misel je to, in čast mu, ki jo je izprožil. Res čudili smo se, kako da se vrl Polzelani nimajo svojega gasilnega društva, ko smo jih vendar videli pri vseh požarih v bližini in daljni okolici, kako požrtovalno so prihiteli na pomoč. Kolikor poznamo ustanovitelje, smemo

biti uverjeni, da bo požarna bramba slovenska, in zlasti, da bo imela slovensko povelje. Saj bi vendar bilo brezpomembno in tudi sramotno za narodno občino, ko bi si nakopala morda nekterim gospodičem na ljubo nemško komando. Ne dajte se torej begati. Vprašajte sosedne požarne brambe in vidili boste, da so vam zagotovljene ravno tiste podpore, tudi če ne žrtvujete svojega jezika. In če bi tudi ne bilo tako. Polzelani so že tako trdni, da si lahko sami ustanovijo svojo požarno brambo, ne da bi jim bilo treba za par grošev prodajati materinega jezika. Sicer pa, kakor smo rekli, poznamo naše zavedne može in vemo, da so krepki Slovenci. Zato: Bog živi novo društvo! Savinjecan.

Na Polzei se vrši dne 28. avgusta ob 3. uri popoldne pri g. Cimpermanu volilni shod. Predstavil se bo naš narodni kandidat za četrto skupino štajerskega deželnega zbora, gospod Ferdo Roš, šupan v Trbovljah. Razun nlega bodo nastopali še drugi govorniki. — Po shodu priredita »Bralno društvo« in »Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda« skupno ljudsko veselico z godbo, petjem itd. Vstop k veselici je prost. — Kdor pozna naše razinere, mora uvideti, da je tak shod za nas krvavo potreben. Že radi tega, ker se te volitve vrše na čisto nov način, treba je vsakemu, da se pouči o njih. Hvaležni moramo biti tudi gospodu kandidatu, da pride osebno med nas, da se spoznamo, da mu povemo svoje želje in potrebe. Pred vsem pa je potreben ta shod radi tega, ker bo pomagal, da se ko Polzela, kakor vedno, tudi ob volitvah pokazala vrlo narodno, vkljub vsem naporom raznih nemških in nemčurskih gospodkov. Vabimo pa tudi vse sosede Savinjecane, da se mnogobrojno udeležijo našega shoda, posebno tiste, katerim je na Vransko predalet. Po shodu pa se bomo prav po stari slovenski navadi pošteno med seboj pozabavali. H koncu omenjamo še enkrat, da se ne bo pobirala nobena vstopnina, in se bo torej lahko vsakdo udeležil, ne da bi se moral bati stroškov.

Iz vranskega okraja. Zadnji »Nas Dom« je donesal tudi naslednjo novico: »Žal, je, da imamo tudi enega ključarja »Štajerčevega« pristaša — Blatnika. Dotični dopisnik je varal uredništvo, ker trditve ni resnična. G. B l a t n i k je v celi okolici znan kot značajan, neomahljiv Slovenec in odločen nasprotnik »Štajerca« in njegovih pristašev. Tudi svoje otroke vzgaja verno in v narodnem duhu. Splah je mož poštenjak, ki je vedno stal trdno za svoje katoliško-narodno prepričanje!

Za volilne okraje Ptuj, Ormož, Št. Lenart, Rogatec, Šmarje, Brežice, Kozje, Sevnica, Ljutomer in Gornja Radgona je postavljen kandidatom za IV. kurijo gosp. dr. Miroslav Ploj.

Iz Ptuja. Za volitev v četrto kurijo, katera se ima vršiti dne 20. septembra t. l., treba je raznih priprav. Po občinah so se že povsod napravili imeniki volilcev; vsled tega je število volilcev v vsaki občini znano. Ker je to prva volitev, katera se vrši za deželni zbor štajerski tajno in neposredno, bi vendar kazalo, da bi vse občine število volilcev v časnikih objavile, da bi se moglo pred volitvijo izračunati, koliko volilcev šteje n. pr. okoliš ptujski in koliko okoliš Celje. Pozneje bi se te številke tudi potrebovale, da se primerjajo z oddanimi glasovi, da se izračuni, koliko volilcev se je volitve res udeležilo itd. Slednjič bi ostalo za vse bodoče čase zapisano, koliko volilcev je imela vsaka občina pri prvi volitvi leta 1904! Kazalo bi, da v vsaki župniji kdo zapiše število volilcev vsake občine in pošlje izkaz »Slov. Gospodarju«! — Storimo to!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Dež, suša in ogenj so letos v naših krajih hudo gospodarili. Vsled preoblega dežja spomladi nam je peronospora uničila gorice in skoro ves letošnji vinski pridelek, ki se je bil tako obilno nastavljal ter je trpela ozimina. Suša pa je škodila koruzi in ajdi tako, da ob novem

letu v marsikateri hiši kruhca ne bo. Tudi sadna drevesca so se vmes posušila. Največje gorje so pa povzročili požari. V teku 14 dni smo videli in slišali o desetih požarih, večina povzročeni po nepaznosti in kakor se sliši tudi po hudobni roki iz sovraštva. V Bratislavcih, fare Polensak, je pa dne 10. avgusta ob pol dveh popoldne zažgala strela. Ravno so se domači kakor po navadi namenili vsteti pred hišo k obedu. Mali sinček pravi: »Mati, obedujmo danes, ker je hladno, v hiši.« V trenutku, ko so vsi v hišo odšli, se zabli ne in strela vdari v vežo. Angel varuh malega jih je tukaj očitno še večje nesreče obvaroval. Ako bi bili ostali v veži, bi bil lahko kateri smrtno zadet — Blagodejni dež nam je sušo pregnal, požari pa se še vedno pnavljajo.

V Raki pri Sv. Pavlu pri Preboldu je priredil shod socijaldemokratski kandidat Mlakec. Večina zborovalcev so bili socijaldemokrati iz Trbovelj, katerim bi bil lahko razlagal doma svoje socijaldemokratske misli.

Politični shod v Slovenjgradu, ki se je vršil v nedeljo, dne 14. t. m. je bil precej dobro obiskan od volilcev. Predsedoval mu je J. Iv. Rogina, govorili so pa gg. dr. Kukovec, Ferdo Roš in dr. Karlovšek. Prvi je podal nekaj pojasnil o volitvah in posebno o bližnji volitvi za deželni zbor v IV. kuriji in je priporočal, da se je udeležijo vsi volilci. G. Roš je povedal, za kaj se hoče potegovati, če bo izvoljen: da se pomaga delavcem kmetijskega stanu, da bodo oskrbljeni za starost in onemoglost, češ, da potem ne bodo tako silili kmetijski ljudje v rudokope in tovarne in bo potem več delavcev ostajalo na kmetih. Tega sicer deželni zbor ne more sam doseči, vendar more vplivati, da se doseže. Zahtevati hoče, da se bo dala Slovincem kaka meščanska in kmetijska šola, da se zakon o ribarstvu preskrbi, da ne bodo imeli od ribarstva samo graščaki koristi, drugi — kmetje pa le škodo, ker se jim pri tem pohodijo travniki. Naj se nadalje ustanovi deželna zavarovalnica zoper ogenj, točo in povodenj; pri učiteljskih plačah naj se odpravi III. plačilni razred in s tem zvišajo učiteljem plače. Rekel je tudi, da kandidira in je priporočal obilno udeležbo pri volitvah, ker ima potem poslanec več veljave, ker se lahko sklicuje na veliko število volilcev, ki vsi zahtevajo, kar on priporoča. Dr. Karlovšek je zopet priporočal, da bi vsi šli volit. To je treba, da pokažemo, da smo še na svetu in da smo zavedni. Božja volja je, da smo in da še tudi ostanemo med drugimi narodi, če nas je tudi malo. Božja previdnost nad nami čuje in noče, da bi nas zatrli nasprotniki. To je bilo videti pri okrajnih volitvah v Celji in pri občinskih volitvah v Šostanju, kjer je žreb odločil v prilog Slovincem. Božja volja je torej, da ostanemo, toda delati moramo. Pojdimo torej volit vsi!

Št. Ilj pod Turjakom. Dne 8. avgusta t. l. je umrl večletni občinski predstojnik, ud krajnega šolskega sveta in veleposestnik v Dolžah, Andrej Vavkan. Smrtna kosa je pač prerano prerezala nit življenja možu krepkega in odločnega značaja in pristno slovenskega duha, ki je bil veren kristjan, skrben oče, moder gospodar in ki je mnogo storil v prid Št. Iljske občine. Občinski odborniki so ga polnoštevilno spremljali na zadnjem potu in mu darovali krasen venec. Poleg njegovih sorodnikov si je brisala ob njegovem grobu solzne oči neštivilna množica njegovih prijateljev in hvaležnih občanov. Blag mu bodi spomin!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V Gradcu je umrla dne 16. t. m. gospa Berta Čirič, organistova žena, v 35. letu svoje starosti.

Dijaki iz Murskega polja in Slovenskih goric se vabijo k sestanku, kateri se vrši v četrtek dne 24. t. m. ob 9. uri predpoldne v šoli na Cvenu pri Ljutomeru. Predavalo se bo o kmetijskih zadrugah in po predavanju si bomo ogledali tukajšnjo kmetijsko zadrugo in mlekarno! Prijatelji mladine,

dobro došli! V slučaju slabega vremena se vrši sestanku dne 1. kimovca!

Otvoritev „Narodnega doma“ v Brežicah, te mogočne in lepe stavbe, se je vršila minolo nedeljo ob navzočnosti velikanske množice domačega in tujega ljudstva. Vseh skupaj je bilo okoli 7000 oseb. Navzočih je bilo pet sokolskih, devet pevskih društev in sedem požarnih bramb. Stavbo je blagoslovil č. g. dekan Žičkar ob asistenci treh gg. duhovnikov. Slavnost se je obnesla tako slovesno in veličastno, da pač noben udeleženec ne bo pozabil na ure splošnega narodnega navdušenja, katere je preživel v brežiški slovenski trdnjavi. Navdušenje pa, ki je vladalo ta dan med Slovenci v Brežicah, naj nikdar ne pogasne, ampak naj narašča do take mogočnosti, da odzame okraju zadnji madež — nemško okrajno zastopstvo! Nemškutarji so sicer hoteli motiti slavnost, a se jim ni posrečilo. Slovenec si na lastni zemlji ne da zapovedovati od držnih privandrancev! Nadalje se nam še poroča: Stavba je jako lepa, skupno je veljala posojilnico okoli 160 000 kron. Slavnostni govor je imel gosp. Kunej, ki je povdajal, da ta dom poklanja čitalnica slovenskemu narodu, da bode trdna trdnjava proti nemštvu. Hvatom so bile zabranjene društvene zastave, a »hrvatska radniška stranka« je korakala v Brežice pod veliko hrvaško zastavo. Slovenska društva so korakala v sprevidu s svojimi zastavami. Iz tisoč in tisoč grl so doneli po Brežicah slovenski »živio«. Policijski komisar se je zaganjal v ljudi, a proti velikanski množici ni mogel ničesar opraviti. Dr. Strašek je bil potem pozvan na policijo, kjer so zsgrozili, da bodo vsekega zaprli, kdor po mestu klical »živio«! Popoldanska veselica je bila velikanska. Navdušeno je govoril dr. Strašek. Za slovenstvo v Brežicah se je pričela nova doba; »nemštva« v Brežicah tudi celjski policaji ne bodo rešili. Slovensko celjsko pevsko društvo je poletelo po slavnosti v Zagreb, kjer je bilo prisrčno sprejeto. Hrvatje so Slovence na koncertu pri »Jagušetu« navdušeno pozdravljali.

Nagrado za rešitev življenja sta dobila zidarja Karol Vukič in M. ha Zuraja v Brežicah. Rešila sta dne 18. aprila t. l. pri požaru v Podčetrtku dva majhna otroka iz goreče hiše.

Od Sotle. V našem kraju so se zgodili zaporedoma trije slučajni nagle in nepredvidene smrti. Enega kmeta je pri Sotli, v kateri je hotel konje umivati, zadela srčna kap, da je hipoma umrl. Drugi je padel iz mosta v plitvi potok in se ubil. Tretjega je vlak povozil in zmečkal. Vsi so ležali na mrtvaškem odru — v mrtvašnici.

Novo poštno znamke. Kakor poroča poštini in brzojavni strokovni list, bodo poštno znamke od 1 do 6 vinarjev nekoliko izpremenili. Poštno znamke od 1 do 6 vin. dobe vrednostne številke v belih krogih na vseh štirih oglih. Pri znamkah od 10 do 30 vinarjev ostane vrednostna številka črna na belem polju in sicer v čveterokotih. Poštno znamke od 35 do 60 vinarjev bodo imele vrednostne številke bele na polju barve dotične znamke. Poštna znamka za 40 vin. bo, da jo bodo lažje razlikovali od 35 vinarske, vijolčasta.

Zepni koledarček, kakoršnega so si člani naših bralnih društev že davno želili, izda meseca oktobra ljubljanska slovenska kršč.-socijalna zveza. Imel bo jako lično obliko, veliko prostora za zapiske, potem poročilo o vseslovenskem mladeniškem shodu na Brežjah, opravilnik za mladeniške zveze, potem še celo vrsto člankov važnih za društveno in mladeniško organizacijo. V njem bo tudi seznamek vseh zvezinih društev in poročilo o delovanju »zveze«. Stal bo 1 K. Zvezina društva so že prijala poziv za naberanje naročnikov in ob enem dopisnico za društveno poročilo. Naj torej javijo do 25. avg. zvezi, koliko iztisov koledarčka vzamejo in naj vpošljejo dopisnico s poročilom. Katera

društva še želijo biti zaznamovana v koledarčku, naj svoj pristop javijo kar naravnost tuki Smolnikarju, stol. vikarju v Ljubljani. Kdor nabere 10 naročnikov za žepni koledarček, dobi enega po vrhu. Mladeniči na delo! Vsak mladenič, vsak delavec, vsak član društva naj bi imel ta koledarček. Naj vsakdo do 15. avg. javi g. L. Smolnikarju po dopisnici, ki želi koledarček. Denar se pošlje pozneje.

Cerkvene stvari.

Nastavljen je za provizorja v Št. Lovrencu nad Mariborom č. g. Friderik Horvat, vikar mestne fare v Ptuju.

V Št. Ilju v Slov. gor. bo služil v nedeljo, dne 21. t. m. novo sv. mašo č. g. P. Joahim. Pridigal bo č. g. Matej Štrakl, župnik pri Sv. Petru.

Dekliški Marijin shod pri Sv. Trojici v Slov. Goricah se vrši v nedeljo, 21. avg. po sledečem vsporedu: Od 1/2 10. do 10. ure prihajajo dekleta od vsake župnije lenarške dekanije in iz sosesčine v procesijah s križem, z zastavo in z dušnim pastirjem. Ob 10. uri pridiga, slovesna sv. maša, med sv. mašo skupno sv. obhajilo vseh deklet. Spoved naj opravijo dekleta doma že v soboto. Po službi božji gredo dekleta v veliki procesiji s križi, z zastavami in duhovniki na prostor pri kapeli Marije Mulec pod Argom v Zgornjih Vrjanah, kjer se vrši po kratkem oddihu krasna Marijina slavnost, katero priredi benediška ženska podružnica sv. Cirila in Metoda, z govori, deklamacijami in petjem Marijinih pesmi. Ob 3/4 3 gredo zopet vsa dekleta v procesiji nazaj v cerkev, kjer bodo slovesne večernice in kratko slovo in ob 4. uri bo odhod v procesijah domov. Dekleta, ki imajo belo obleko, naj pridejo v beli obleki, ako bo vreme ugodno, družbenice Marijinih družb pa naj pridejo vse z družbenimi svetinjami. Potrebno za prigizek naj vzame vsaka s seboj. Kater vse kaže, bo ta shod res nekaj krasnega. In prav tako, saj velja proslaviti 50 letnice Brezmadežne. Na svidenje hčerke Marijine!

Dekanijski mladeniški Marijin shod pri Sv. Treh Kraljih bo v nedeljo na god preč. Srca Marijinega 28. avg. Zanimanje med mladeniči cele dekanije je veliko. Od 1/2 10. do 10. ure bodo prihajale procesije od posameznih župnij z zastavami in z dušnimi pastirji. Ob 10. uri pridiga, slovesna sv. maša in skupno sv. obhajilo vseh mladeničev. Po cerkvenem opravilu bo velik mladeniški zbor na prostoru pred gostilno Konrada Rajtarja v bližini cerkve z govori, deklamacijami in v petjem. Ob 3. uri slovesne večernice, slovo in ob 4. uri odhod v procesijah. Mladeniči Marijinih družb naj pridejo z družbenimi svetinjami na prsih. Za prigizek je dobro kaj vzeti s seboj. Kakor čujemo se benediški mladeniči že jako pridno pripravljajo da kar najlepše sprejmajo vse brate svoje od blizu in daleč na krasnem hriščku v veličastni cerkvi Sv. Treh Kraljih, kamor so že pred več nego 300 leti romali Slovenci od blizu in daleč. Na svidenje torej v velikem številu, da še bolj utrdimo našo mladeniško organizacijo pa se tudi utrdimo v ljubezni do Brezmadežne!

Lep nov molitvenik: Pouk o pobožnosti presvetega Srca Jezusovega, je izdal in založil knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič. Cena: z rdečo 1 K 20 v, z zlato obrezo 1 K 60 v, mehka vez, z zlato obrezo 2 K; po pošti 10 v več. Znamenito, nabožno knjižico toplo priporočamo!

Umeščenje č. g. Franca Moravec, mestnega župnika mariborskega, se je vršilo v torek, dne 16. t. m.

Društvena poročila.

Veselica v Lembahu, ki se je vršila 14. t. m., je izvrstno uspela. Stvarnik, kateri pošilja solnce in dež, nam je bil naklonjen; dal nam je krasen dan. Zato pa se je vrt Robičeve gostilne napolnil do zadnjega kotička. Zabava je bila živahna; denarni uspeh pa nas je iznenadil. Lepa vsota čistega dobička bo uspešen zaklad lembaške šole. Nemška protigigantija izgubi tako svoj pomen. Vsem, ki so pri veselici kaj sodelovali, pa se izraža najsrčnejša zahvala. Posebno hvaležni moramo biti pevskemu in bralnemu društvu »Maribor«, katero je občinstvo zabavalo s krasnim umetniško ubranim petjem. Zahvaljujemo se nadalje dobrotnikom, kateri so radodarno prispevali denar ali darila za srečolov, med temi se je posebno odlikovala Robičeva rodbina, za kar se ji izraža srčen »Bog plati.« Hvala gre tudi tistim, ki so delali in se trudili pri pripravah za veselico. Upajmo, da bode »okroglo« seme naše veselice obilen sad obrodilo. Na svidenje do takrat, ko blagodejni vir zopet usahne.

V Jarenini bo v nedeljo dne 21. avgusta veselica bralnega društva. Začne se ob 6. uri zvečer. Najprej bo srečolov. Dobitki bodo veliki in lepi. Potem bo govor o Japoncih, njih navadah in šegah. Poslušalce bo gotovo govor jako zanimival. Govoril bo dober in že znan govornik. Nazadnje pa bo lepa Marijina igra, ki se je zadnjič že igrala. Jareninčani in sosede, pridite v obilnem številu! Žal ne bo nikomur, to vam zagotavljamo. Posebna vabila se ne bodo izdala.

„Slov. pevsko društvo v Ptuj« si je izvolilo pri velikem zboru, dne 7. avgusta v Mariboru, predsednikom g. Drag. Zupančiča, v odbor pa so bili voljeni sledeči gg.: dr. Bela Stuhec, podpredsednik; Iv. Muršec, blagajnik; Silvester Šentjurec, arhivar; Val. Kajnih, tajnik; namestniki: gg. Slavinec, Podobnik, Porekar in Strelec; zunanji odborniki: gg. Matej Hubad, Ljubljana; prof. Jošt, Celje; dr. Gorišek, Maribor in Zaherl, Ljutomer; računski pregledniki: gg. prof. Zelenik, Skuhala in Babič.

Cven. Naše gasilno društvo je imelo dne 15. t. m. v poslopju g. Ivana Kukovec svojo večerno zabavo, pri kateri se je tudi vršila tombola. Društvo je z uspehom tombole prav zadovoljno. Obisk veselice bil je prav dober; velika dvorana in pa zraven ležeče sobane bile so polne. Obiskala in podpirala nas je v prvi vrsti naša odlična duhovščina. Naša zahvala gre tudi vrlemu ljutomerskemu učitelstvu, ki se je z malimi izjemami v polnem številu vdeležilo naše veselice. Nadalje smo opazili med mnogostevilnimi gosti iz bližnjih vasi velecenjeno obitelj g. Vršičevo iz Ljutomera in še tudi nekatere obrtnike in meščane-poštenjake med drugimi gg. Karba, Rajh, Rižnar, Velnar itd., ki so s svojo navzočnostjo pripomogli, da je naša tombola tako dobro uspela. Hvala jim vsem za tokrat in prosimo jih, da se tudi v bodočnosti blagovolijo udeležiti naših zabav in veselice.

Iz drugih krajev.

Tudi suša utegne biti koristna. V Török Kanizi sta se sprla mož in žena. Plakaje je zbežala žena iz hiše na dvorišče, kjer je skočila v vodnjak. Prestrašeni mož jo je hotel rešiti, skočil je za njo in na dnu vodnjaka sta se zopet našla. Vsled suše pa je bilo v vodnjaku le toliko vode, da je segala nekaj nad kolena. V tem položaju sta se soproga pogledala, se eden drugemu nasmejala ter pomirila; medtem so pa prihiteli dobri sosede ter jima pomagali iz vodnjaka.

Madeže od črnila se najbolje odstranja s limovim sokom; z navadnim milom se jih še bolj zamaže, da jih potem ni možno odstraniti.

Ruska ima več praznikov, nego vsaka druga država v Evropi, namreč 86 na leto.

Prebivalstvo Kitajske. Nobena posamezna država na svetu nima toliko prebivalcev kakor Kitajska. Šteje jih po zadnjem uradnem štetju celih 426 milijonov; to je pa več nego četrtina vseh prebivalcev na zemlji. Angleška država ima vseh svojih podanikov z Indijo vred 396 milijonov in je torej druga država na svetu po številu svojih podanikov.

600.000 kron za zanesljivega vremenskega preroka. V severoameriškem senatu so predložili kalifornski zastopniki načrt zakona, s katerim se razpisuje 600.000 kron nagrade za onega preroka, ki bo z nezmotljivo gotovostjo napovedoval vremenske spremembe.

V 112 letih trije vladarji. V deželah, ki tvorijo sedanjo avstro-ogrsko monarhijo, so vladali v 112 letih t. j. od 1792 do danes samo trije vladarji, namreč Franc I. od leta 1792 do 1835, Ferdinand I. od leta 1835 do 1848 (+ 1875) in od leta 1848 naprej sedanji cesar Fran Josip I.

Pettenkoferjev dežnik. Učenjaki so jako pozabljeni ljudje. Eden takih je bil tudi slavni monakovski profesor in zdravnik dr. Pettenkofer. Če je vzel z doma seboj dežnik, ga je gotovo vselej kje pozabil. Njegova družina mu je to vedno očitala. Zato je bil revež res nekoč ponosen, ko je s svojega potovanja po Angleškem zopet prinesel na celino svoj dežnik. Ves vesel zato brzojavi iz Augsburga domov: »Jaz in moj dežnik prideva to in to uro domov.« Ko pa nesrečnež stopi čez domači prag, zapazi v veliko svojo prevaro, da je bil dežnik pustil v brzajavnem uradu v Augsburgu.

Največji hotel. Največji ameriški hotel je v St. Luisu, kjer je sedaj svetovna rastava, ter se imenuje »Insi de Fun«. Ves je zgrajen iz lesa, da se pa prepreči vsaki nevarnosti, so po hodnikih postavljene priprave za gosenje. Izhodov ima 50, hodnikov pa 15. Sob za goste je 2500. V vsaki sobi sta dve postelji, tako da zamore prenočiti v hotelu 5000 oseb, a v sili tudi 6000. Lastnik hotela dobiva na dan nad 70.000 kron dohodkov, sama restavracija donša na dan 7 do 9 tisoč kron. Časniki stanejo na dan 1100 kron. — Stavba hotela je stala 2 in pol milijona kron. Hotel ima 6000 oken, istotolike tudi vrat. V kuhinji je 400 kuharjev. Natakarijev je 350, natakarij pa 800.

Društvena naznanila.

Bralno društvo na Laškem priredi dne 21. t. m. Ciril-Metodovo slavnost s petjem in z igrama: »Sv. Neža« in »Ne vdamo seli«

Bralno društvo na Ljubnem priredi dne 21. avg. veselico z igro, petjem in prosto zabavo v gostilni g. Petka.

Sv. Janž na Drav. polju. Katol. slov. izobraževalno društvo priredi dne 21. vel. srpana veselico s prijaznim sodelovanjem dijakov. Na vsopredju sta dve gledališki igri: »Eno uro doktor« in »Bob iz Kranja«, nastop tamburašev, nastop pevcev ter prosta zabava s šaljivimi prizori. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Katol. delavsko društvo v Mariboru priredi v nedeljo, dne 21. t. m. veselico na vrtu gostilne g. Robiča v Lembahu. Začetek ob 3. popoldne.

Gospodarske drobtinice.

Nekaj o sadjoreji.

Piše Goričan, potovalni učitelj.

Malokje je zemlja in podnebje za sadje-rejo tako pripravno kakor pri nas, in vendar je še na jako nizki stopinji. Mi imamo v obče premalo nasajeno, in še kar je, so večinoma malovredne vrste. Vsaki vir za nove dohodke je treba odpreti, in zato mora biti dandanes pravi kmet tudi umni sadjerejec.

Koliko posestnikov je, ki si še potrebne pijače za domačo rabo ne pridelajo — o prodaji sadja še govoriti ni. Čeravno je jabolčnica ena najbolj zdravih pijač, se vendar še ne zmenijo za to, da bi začeli sadno drevje saditi in tako vsaj za prihodnost skrbeti. Kmetska hiša bi morala imeti najmanj skoz 6 mesecev v letu svežega sadja za domačo rabo; brez suhih hrušek, rešljav in češpljev bi

pa sploh nikdar ne smela biti. Za otroke ni boljše in bolj zdrave hrane kakor sadje in tudi odrasčen ima včasih rad malo spremembe.

Na Virtemberškem, kjer se kakor znano največ jabolčnice popije, ima je vsak delavec en sod doma, katere si v žeji privošči, namesto da bi se po krémah in žganjarjih klatil, denar in zdravje zapravljal sebi in svoji družini v nesrečo. Mar tega pri nas ni mogoče? Je mogoče in še prav lahko! Treba je samo dobre volje in pa nekaj znanja in pridelalo se bode jabolčnice boljše kakor dosihmal in v tolikej množini, da si jo bode vsakdo lahko oskrbel po nizki ceni.

Vse gole stene naših hiš, hlevov in drugih poslopij naj bi se izkoriščale, kjer bi se lahko najfinejše namizno sadje, jabolke, hruške, marolice ali grozdje pridelalo. Hruške, katere je poleg trsja najboljše ob stene saditi, morajo biti cepljene na kutino, ker drugače, cepljene na divjaka, dale bi mnogo lesa pa nič sadja. Za vzgojo se priporoča navpični kordon, ker z njim se najlažje ravna. V tem oziru bi nam morala posebno javna poslopja, kot šole, župnije i. t. d. v vzgled služiti. Kadar bi kmet videl, koliko takšno drevje ob steni lepega sadja da, koliko to dobička donese — bode vzgled posnemal in v nekaj letih bi se tudi kmetje poprijeli tega vira novih dohodkov.

Kadar bomo boljše sadne vrste sadili, kadar bodo vse te boljše, za sadno drevje najpripravnejše lege zasajene, tedaj bomo videli, kakšne zaklade ima sadjereja v sebi in katere nam rada odda, če se le potrudimo jih vzdigniti. Slabe navadne vrste naj se samo tam sadijo, kjer boljše ne uspevajo. Na hribu v lepi solčni, proti vetru zavarovani legi lesnike in druge malovredne vrste imeti, kar se pri nas žalibog le prepogosto najde — to se pravi od narave podarjeno prednost vsled nevednosti ali zanikernosti zametavati.

Take, posebno dobre lege naj se z najboljšimi pozno zorečimi namiznimi vrstami zasadijo. Nekaj dreves naj se vzame tudi od takih vrst, ki so najbolj zgodne. V lepi solčni legi zori zgodno sadje še nekaj dni poprej kakor v dolini. Vsakemu pa je znano, da se tisto sadje, katero najpoprej in katero najpozneje na trg pride — vsikdar najdražje proda.

(Konec sledi.)

Listnoca uredn.: G. Loriger, Ljubno: Ureditve celo stvar sami z gospodom ravnateljem posojilnice. — Zusem: So celo osebne stvari in še na vrh ne spadajo v politiko.

Loterijske številke.

Gradec 13. avgusta: 70, 78, 28, 66, 58.
Dunaj 13. avgusta: 77, 16, 34, 21, 31.

Zgodovin. društvo za Slov. Štajersko

se obrača z uljudno prošnjo na vse domoljube, naj po mogočnosti:

- pristopijo kot redni udje (100 K enkrat za vselej ali na leto 5 K, zato dobe društveno glasilo »Časopis«);
- naj izročijo, če mogoče, brezplačno društvenemu muzeju zgodovinsko ali narodopisno zanimive predmete, kakor: listine, stare novce, orožje, posode, stare narodne noše, starinsko pohišno opravo itd.;
- naj poročajo o slučajnih najdbah ali narodopisnih in zgodovinskih zanimivosti svojega kraja;
- tudi naravoslovni in geološki predmeti se sprejemajo v društveni muzej.

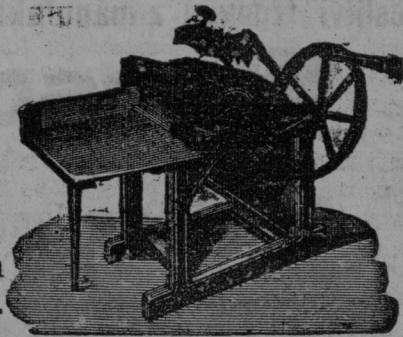
Posiljatve naj se naslovijo na »Zgodovinsko društvo« v Mariboru, osebno se lahko predmeti oddajo tudi v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Slovenci! Spominjajte se
„Zgodovinskega društva!“

Najboljše

Mlatilnice

priporoča po najnižjih cenah

trgovina z železnino „**MERKUR**“

454 9 P. Majdič — Celje

Bogata zaloga raznih poljedelskih strojev, predmetov za stavbe, travverz, železniških šinj, vodovodnih naprav, cevi in sploh vsega v železniško stroko spadajočega blaga.

Zveza slovenskih posojilnic v Celju

razpisuje s tem 609 1-1

službo uradnika.

Zahteva se spretnost v vseh strokah posojilniškega in po možnosti drugega združnega poslovanja sploh ter znanje trgovskega knjigovodstva in korespondence.

Vojaščine prosti prosilci, ki so večji stenografije in bi se usposobili za revizijski posel, imajo prednost.

Plača in pogoji po dogovoru.

Nastop službe takoj oziroma do 15. septembra 1904 ev. tudi pozneje.

Prošnje s spričevali in dokazili dosedanjega službovanja se sprejemajo do 25. avgusta 1904.

Dr. Janko Sernec

prakt. zdravnik in zobozdravnik v Celju,

se mora od nedelje 14. avgusta naprej na 4 tedne odpeljati. Zdravniško in zobozdravniško prakso prevzame gospod višjištabni zdravnik v p. dr. J. Vučinič. Otvoritev prakse se bode posebno naznanila. 608 1-1

Slovinci!

darujte za

družbo Sv. Cirila in Metoda!**Visitnice**

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vsaka beseda stane 2 v.

Najmanjša objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 v.

Večkr. objava po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanih na upravnistvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Stampilje iz kavčuka, modele za predtiskarije izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, gosposka ulica št. 15. 426 51-9

Novozidana hiša s poljem in vrtom se po ceni proda. Vpraša se pri Tomažu Jagodič v Novi vasi št. 70 pri Mariboru. 595 3-3

Lepo posesto, s hišo in hlevom, 25 oralov, njiva, travnik in vrt, gozd, se po ceni proda. Naslov pove upravnistvo. 549 3-3

Pristava blizu Sevnice, 10 min. zunaj trga, v prijazni dolinici se proda. Obsega: 6 oralov njiv, 10 oralov travnikov s sadnim drevjem, 4 orale hoste, 1 oral vinograda. V dobrem stanu je hiša in vse gospodarska poslopja. Redi se lahko da 15 glav goveje živine. Vse posestvo so stika nepretrgano. Cena 6000 K. 548 3-3

Nova hiša z grajzlarijo in lepim vrtom, 11 let davka prosta, se proda pod zelo ugodnimi pogoji. Radvanjska ulica št. 175, pošta Maribor. 581 3-2

Novozidana hiša z dvema sobama in dvema kuhinjama, klet, dve drvarnici, trisvinjski hlevi, vrt za zelenjavo in mala njiva, se po ceni proda. Gornje Pobreže št. 250 pri Mariboru. 612 2-1

Posestvo se proda, obsegajoč 98¹/₂ oralov, od katerih je 25 oralov njiv in travnikov, drugo gozd in pašnik z lesom obraščen, poslojje v dobrem stanu, blizu farne cerkve, cena po dogovoru. Jurij Potočnik v Razboru, pošta Slov. Gradec. 602 3-2

Prodaja trt. Naznanjam vsem vinogradnikom, da imam veliko zalogo cepljenih in divjih ameriških vkorenjenih trt in sicer ceplenke: Mosler, ali šipon, laški Risling, Sylvaner ali Jelenčič in Rafol ali Veltlinec zeleni in od divjakov Riparija portalis. Cena cepljenih trt: I. vrste: 100 komadov 20 K od vseh sort in II. vrste: 100 komadov 14 K; od divjih vkorenjenjakov 100 komadov 2 K. Pri večjem naročanju primeren popust ali pa navrhek divjih trt. Ponudbe do 15. septembra. Josef Setinšek, ekonom, Preseldol, pošta Rajhenburg, Štajersko. 601 3-2

Gostilno z malo trgovino vzamem v najem. Ponudbe se prosijo na upravnistvo Slov. Gospodarja, Maribor, pod številko 611 2-1

Hiša v Studencih pri Mariboru, blizu cerkve in šole, se proda. — Naslov pove upravnistvo. 448 10-10

Proste službe.

Učenca, slovenščine in nemščine zmožnega, sprejme takoj trgovina z manufakturnim blagom Alojzij Gnišek, trgovec a Mariboru, grajski trg 2. 501 6

Služba organista in mežnarja se takoj odda pri župni cerkvi sv. Florijana pri Rogatcu. Cerkevno predstojništvo sv. Florijana pri Rogatcu. 604 2-2

Poštenega fanta, ki ima veselje za krojača, sprejme Jakob Čaplo v Selnici ob Dravi. 600 3-2

Mizarski učenec se takoj sprejme. Ant. Viher, mizarski mojster v Mariboru Koroške ulice št. 31. 605 3-2

Učenca s primerno šolsko izobrazbo, pošteni staršev, ki ima veselje do pekarije sprejme Janez Baumgartner, pek pri Sv. Marjeti ob Pesnici blizu Maribora. 603 2-2

Crevlar, samostojen in dobro izučen, se išče za eno občino, v koji je mnogo dela in nobenega izučenega črevlarja. Kje, pove upravnistvo. 590 6-3

Krojaški pomočnik išče dela. Naslov pri upravnistvu. 593 3-3

Služba spretnega organista in cerkvnika, sanskega, se takoj odda v Žetalah. Cerkevno predstojništvo. 607 2-1

Spretna kuharica v srednih letih išče službe; gre tudi v župnišče. M. K. poste restante, Radgona. 614 3-1

Gospodinja, pridna, vajena vsakega dela, išče službe — gre tudi v župnišče. Naslov pove upravnistvo lista. 613 3-1

Pridnega učenca sprejme takoj Alojzij Pinter, trgovec z mešanim blagom, v Slov. Bistrici. 610 3-1

Kuverte

vsakojake vrste priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Dr. Fr. Jankovič

okrožni zdravnik v Kozjem,

naznanja

da se mudi do 15. septembra pri vojaških vajah. 615 1-1

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojem premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladotnih otrok in varovancev.

Stanje hranil. vlog nad 18 milijonov K. Rezervni zaklad nad 550.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

320 7

na Mestnem trgu

zraven rotovža

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 92 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z vsemi obrestmi vred na primer v 88 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje in sicer po 4¹/₂% do 5%.

Trgovina obstoji že 36 let.

Trgovina obstoji že 36 let.

Najboljše se kupi pri obče znani domači zanesljivi trgovini z manufakturnim blagom

Karol Worsche

„pri solncu“

„pri solncu“

Gosposka ulica št. 10 **Maribor**

Maribor Herrengasse Nr. 10

katera priproča slavn. občinstvu svoje **letne in jesenske novosti**, bodisi za moške ali ženske obleke v veliki in lepi izbiri, po izredno najnižji ceni.

Sukno (štof) za celo moško obleko (suknja, hlače in telovnik) 3 10 metrov dolg stane gld. 250, 3 20, 4 50, 6.— in naprej do najfinejše vrste, gladki, črni, rizasti in modno barvani kamgarni, lodni in vsake vrste suknenege blaga.

Lepa, pristna volna za žensko obleko gld. 1.40, 1.80, 2.30, 3.— in naprej do najfinejše vrste v najnovjših modnih barvah; izvrstni lepi svileni robci za na glavo od gld. — 65, — 80, — 90, 1.—, 1.20, 1.40 in naprej do najfinejše vrste.

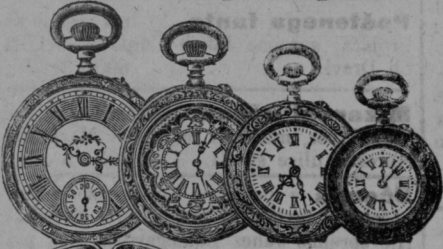
Velika zaloga perilnega blaga, druka, dobrega platna, gradna za postele, posteljne odeje lastnega izdelka od gld. 2.— naprej, izgotovljene rjuhe od gld. — 90 naprej, prtii, servijete, brisače, vsakovrstno opravo in mnogo drugega. — Za zanesljivo blago, dobro postrežbo in pravično mero se jamči.

Največja in najcenejša

domaća slovenska eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine.

Priznано dobro blago!

— Žepne ure so pravega švicarskega izdelka.

451 14—5

H. Suttner

urar v Kranju (Krainburg).

Zalagatelj družbe c. kr. državnih uradnikov za Avstrijo, priporoča svojo bogato zalogo finih in ta-
taučno idočih pravih švicarskih ur, zlatnine in srebr-
nine. — Mal dobiček, veliko spečevanje. — Ceniki
na zahtevo zastoj in poštine prosto.

Opomba: Da je moje blago zares fino in
ure zanesljivo idoče, je dokaz to, da razpošiljam iste
na vse kraje sveta. — Kdor hoče dobro idoče ure kupiti na
se zaupno obrne na mojo tvrdko.

Pozor!

453 30—7

Koliko in koliko kmetovalcev se je že prepričalo, da so umetna gnojila mnogo bolj koristna in razmeroma tudi mnogo bolj ceno nego živalski gnoj! Takisto gotovo je, da so nekatera umetno pripravljena živila za ži-
vadi v gospodarstvu zelo dosta bolj redilna in razmeroma tudi mnogo bolj
ceneja (če niso draga!) nego navadno polagane krme. Takšna, čez vse koristna,
umetno pripravljena živila so sledeče navedene priklaje: 1. **Drobec iz za-
nesljivo celo svežih kosti** z 20% do 30% mesnih in mastnih snovi
od uradno potrjeno zdravih goved. Primešava se k navadni krmi in samic
vsakovrstne perutnine **potrojijo število v letu leženih jajec**; pi-
ščanci, pujski kakor vsakteri mladiči vzrastajo jako naglo in vsa žival, n. pr.
svinje se čudohitro odebele. — To sredstvo je bilo v tem letu že večkrat na
razstavah odlikovano. — Pripravlja se ta drobec v dveh vrstah: I. vrste zelo
droben; II. vrste manj droben in stane v Mariboru podpisanim: I. vrste
1 kg 40 vin., 50 kg 16 K; II. vrste 1 kg 33 vin., 50 kg 15 K. Uporabni navod
se dodava. — 2. Na Dunaju 1904 odlikovane umetno pripravljene **klaje za
sobne ptice**, ki so v ljudsko-gospodarskem oziru tudi velikega pomena: a)
Venera, nadomešča trdo kuhana jajca, je odgojevalna klaja za gnezde mladiče
in kreplna priklaja orastlim pticam; 60, 30 in 10 vin. b) *Aurora*, se priklaja
za časa misenja in stori pticam perje rudeče; 2 K, 1 K in 30 v. c) *Ornithygen*,
je zdravilo za vse bolne in nepojoče ptice; 50, 30 in 10 v. Uporabni navod je
vsakem blagu priložen. — P. n. gospodarji in gospodinjje, ne bojte se malih iz-
datkov, ko vam zagotovijo visokobrestnega dobička! Štedenje takih izdelkov bi
bilo neumno! — Razglede (prospekte) brezplačno. — Priporoča se Van

Ivan E. Weixl v Mariboru, Zofijni trg št. 3.

Čez 30 let stare, zdrave in poštene osebe morejo si pridobiti dovoljenje za pro-
davanje koščenege drobca, ki je v gospodarstvu potreben kakor vsakdanji kruh,
in drugih umetnih klaj po hišah in zagotovljen jim je dober in trajen zaslužek.

Na leto se razproda nad 10.000 kom.

Zdravo in lepo živino imeti, je bogastvo!

Vse to doseže hranilni prašek za živino!

Ta hrani ži-
vinski prašek
priporočajo ma-
gi živinozdrav-
niki, a rabijo ga
mnogi dobi gos-
podarji za svojo
živino. Posebno
se priporoča:

Prah za konje.

Ta čisti in po-
spešuje preba-
vo, odstranjuje
kašelj (keh),
koliko, kakor
tudi druge neči-
ste stvari iz no-
sa, tako da bo-
an konj kmalu
zdravi, med tem

ko zdravi konji, katerim se daje ta prah, ostanejo čvrsti in čili za tek, a
jaki in vstrajni za najtežjo vožnjo. — Prah za krave in govedo stori isto, da
se rado redi, lažje prebavlja, postane hitro debela, in da postane močna. Oso-
bito se daje kravam, da dobro dojijo in dajejo mastno in gosto mleko, ki daje
mного smetane. — Prah za svinje je priporočeno sredstvo proti skoro vsem
boleznim svinj, posebno kadar svinje nočejo žreti, pri grizih itd. Svinje postanejo
debele in se pridno rede. — Prah za perutnino se primeša h hrani za kokoši,
purane, race, gosi itd., da postanejo debele in da pridno nesejo jajca. 446 20-8
Vsak gori navedenih praškov stane: 3 škatlje 2 K, 6 škatelj 4 K, 12 ška-
telj 7 K 20 v franko. Manj kot 3 škatlje se ne razpošilja. Dobiva se samo

Mestna lekarna v Zagrebu,
Markov trg št. 100, zraven cerkve sv. Marka.

Kdor želi imeti zdravo in lepo živino, naj si nemudoma naroči.

Vsak dan dojde veliko naročb iz vseh krajev, kar je najboljši dokaz
o izvrstnosti teh živinskih praškov.

Narav. francosko žganje

ki je iz domačega vina izločen (ekstrahiran) alkohol (mlad konjak), in je od vseh zdravnikov priporočeno zdravstveno, dušo in telo poživlja-
joče sredstvo, ki pomaga posebno pri trganju po udih, izpadanju las, išijas, odrevenelosti, protinu (reumatizmu), glavobolu in zobobolu. Ena ste-
klenica 1-20 gld. z navodilom vporabe.

Stari konjak se priporoča posebno rekon-
valescentnim, bolnim na že-
lodec in oslabeлим na krvi. Steklenica 1-50 gld. — Pri naročitvi 4 steklen.
pošiljatev frankira.

Benedikt Hertl, posest. graščine Golič pri Konjicah, Sp. Štaj.
V zalogi pri Al. Quandest, trgovcu v Mariboru, gosposka ulica in v Mozirju
pri Martinu Šuster. 526 52—44

S parno silo obratovana

tovarna za glinske izdelke

420 8—6

v Račju

priporoča svojo veliko zalogo vsega v njeno stroko spadajo-
čega blaga, kakor **zidne opeke**, izdelane z roko ali pa
na strojih, **votle zidne opeke**, opeke za oboke,
lončenih cevi za drenažo, na strojih izdelane **strešne
opeke**, **patentirane zarezne opeke**,
plošč za tlakanje. — Blago izvrstno, ker je napravljeno
iz najboljših, s stroji obdelane glin. ● ● Cene nizke!